

15. 12. 2020.

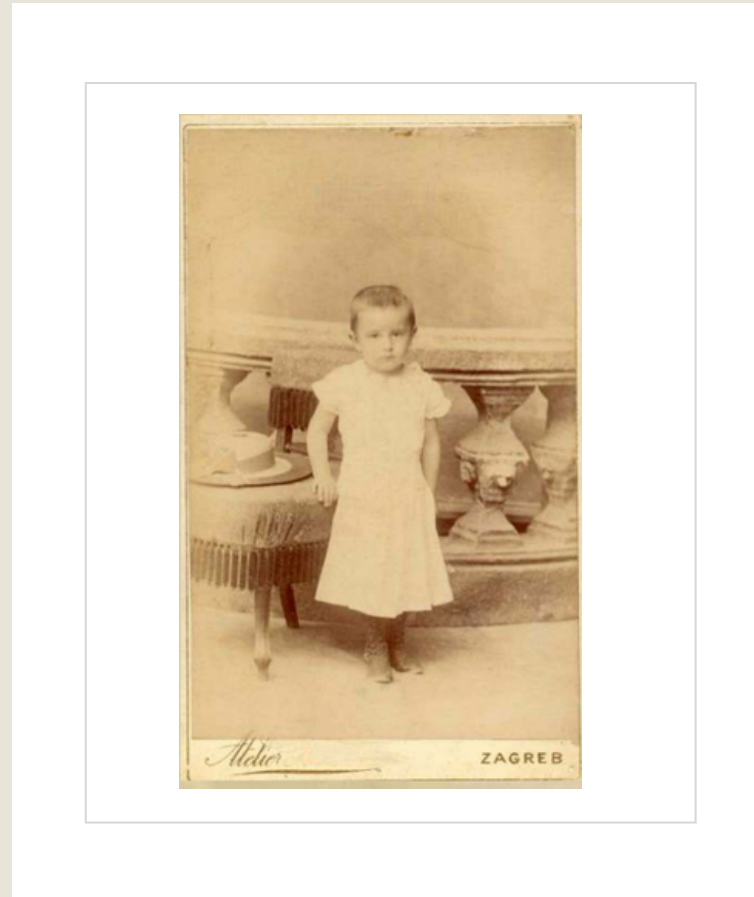

MIROSLAV KRLEŽA

Gloria Galinec

DJETINJSTVO I OBRAZOVANJE (1893.-1913.)

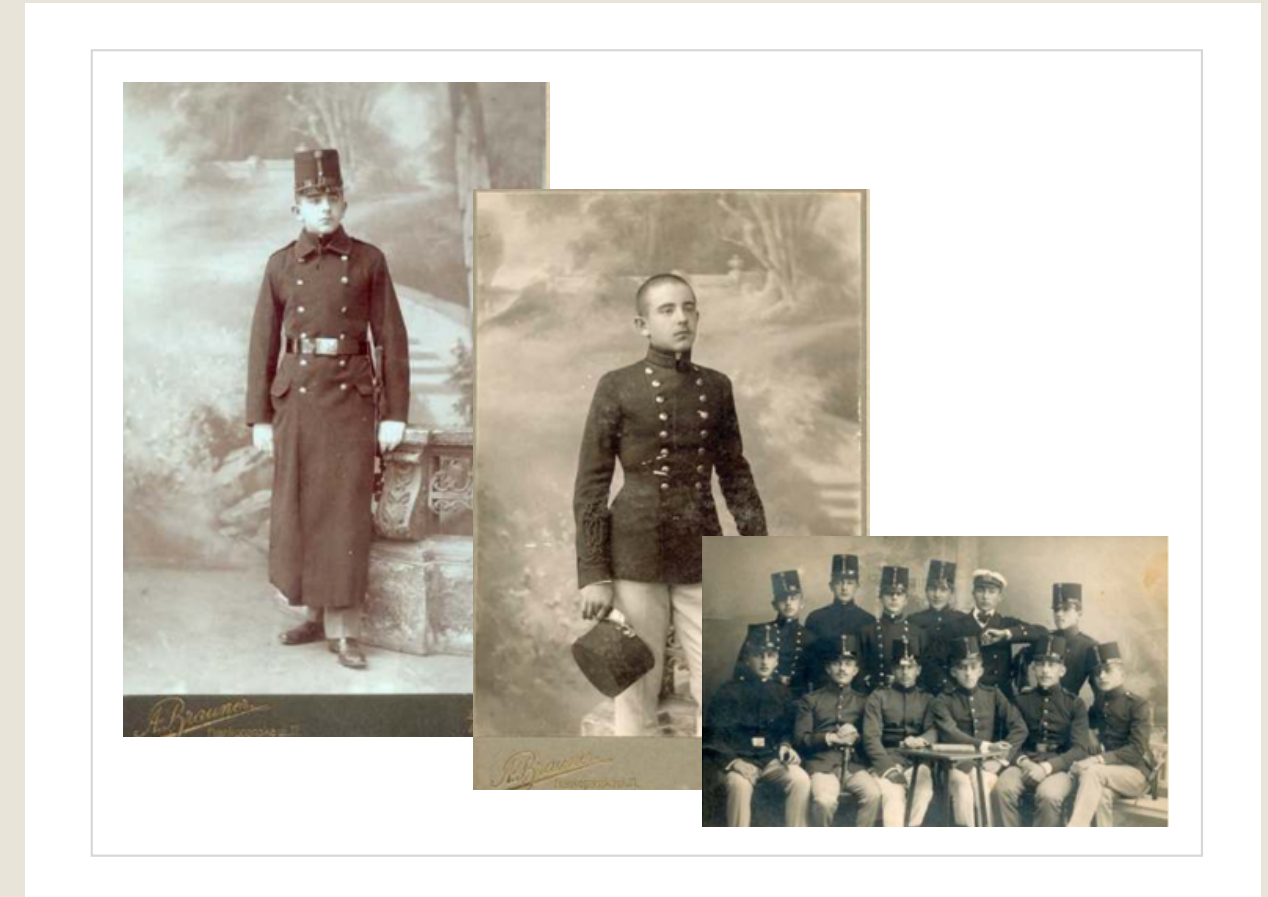
1893. - 1903.

- rođen je 7. srpnja 1893. g. u Zagrebu
- otac Miroslav, majka Ivka
- snažan utjecaj bake Terezije (Stara Mama)
- niža pučka škola; odličan učenik

1903. - 1908.

- Kraljevska donjogradska gimnazija; popušta u učenju, osrednje ocjene
- Kraljevska gornjogradska gimnazija; ponavlja četvrti razred

1908. - 1913.

- Kadetska škola u Pečuhu
- intenzivno učenje mađarskog jezika; čitanje mađarskih književnih i filozofskih djela
- jedan od najboljih učenika; dobiva carsku stipendiju za vojnu akademiju Ludoviceum u Budimpešti

PRVI SVJETSKI RAT (1914. – 1918.)

- u siječnju 1914. g. u Književnim novostima izlazi Krležin prvi tiskani tekst Legenda
- pozvan na regrutaciju; oslobođen zbog nedovoljne tjelesne težine
- mobiliziran je u prosincu 1915. g., a 1916. godine poslan je na bojište u Galiciju
- nakon dva mjeseca zbog bolesti se vraća u Zagreb
- tijekom rata radio je u vojnoj službi u Zagrebu (logistika)

KRLEŽIN ANTIRATNI NADZOR

- utjecaj svijesti o Austro-Ugarskoj Monarhiji kao carevini za čije se interese boru i gini mali porobljeni narodi
- iskustvo Prvog svjetskog rata; pogibija bliskih prijatelja i školskih kolega
- Pjesme I, Pjesme II, Pjesma III i zbirka antiratnih novela Hrvatski bog Mars

POLITIČKO DJELOVANJE

- deklarirani ljevičar i pripadnik komunističke partije; čest sukob s vlašću
- vlast zabranjuje njegove časopise i dramu Galicija u HNK zbog komunističke propagande
- sukob na književnoj ljevici (1930-e godine)
 - pitanje o književnosti u službi ideologije
 - Krleža zagovara autonomiju umjetnosti;
 - Predgovor Podravskim motivima Krste Hegedušića (1933.g.)
- sukob s književnicima, ljevičarima i desničarima zbog svojih stavova

- jedan od najznačajnijih hrvatskih književnika
- pokreće vlastite časopise: Plamen (1919. g., zajedno s Augustom Cesarcem), Književnu republiku (1923.), Danas (1934.) i Pečat (1939.).
- posjet Sovjetskom Savezu; putopisna proza Izlet u Rusiju (1926.g.)
- objava eseja i polemičkih tekstova
- novelističke zbirke Hrvatski bog Mars, dramski ciklus o Glembajevima, roman Povratak Filipa Latinovicza te zbirka kajkavske lirike Balade Petrice Kerempuha

DRUGI SVJETSKI RAT I RAZDOBLJE NAKON DRUGOG SVJETSKOG RATA (1941. - 1981.)

- Krleža ostaje u Zagrebu
- nove vlasti nekoliko su ga puta pritvarala, a djela su mu zabranjena i spaljivana
- nakon završetka rata, Krleža se uključuje u javni društveni život
 - jedan je od osnivača i suradnika časopisa Republika (1945.) i Forum (1962.) koji izlaze i danas
 - postaje potpredsjednikom Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti
 - osnivač je Leksikografskoga zavoda u Zagrebu (1950.)
 - Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika (1967.) – odstupa s političkih funkcija

POLEMIČKI *duh* KRLEŽE

- Hrvatska književna laž objavljena u časopisu Plamen (1919.)
- knjiga polemika Moj obračun s njima (1932.)
- esej Predgovor Podravskim motivima Krste Hegedušića (1933.)
- Dijalektički antibarbarus objavljen u časopisu Pečat (1939.).

“

To nakazno truplo estetske lutke, toga lažnog manekena larpurlartističke Ljepote silovao je dadaizam još u streljačkom jarku, a nadrealizam opalio je po tom akademskom fantomu nekoliko dobro nanišanjenih metaka iz parabeluma. Sva estetska anarhija naših dana prouzročena je više međunarodnom artiljerijom nego međunarodnim slikarstvom.

Dok su estetski mistifikatori s desna tvrdili da je ljepota »neutralna i uzvišena«, lijevi racionalisti tvrde (a naročito od tisuću osam stotina četrdeset i osme sve glasnije viču) da ljepota mora biti pučka, kao revolucionarna poskočnica, i da ima smisla samo onda ako je racionalno i po planu djelatna, kao gorljiva tricoteusa u jakobinskom smislu: ako se smije pod giljotinom pravdajući se po sudnicama i na trgovima i igrajući carmagnolu na sve strane i u svim književnim smjerovima. I trećoreci svetog Franje Asiškoga misle da se samo na procesijama, u redovničkom suknu, mogu spoznati »prave ljepote i vječne istine«, a jakobinska estetika u tom pogledu ne razlikuje se od isusovačke: tu i tamo misli se da su stihovi kao i topovi samo sredstvo.

– Miroslav Krleža, Predgovor podravskim motivima Krste Hegedušića

ODNOS KRLEŽE I BROZA

- Broz je Krleži bio prisni prijatelj i moćni politički zaštitnik.
- Brozu je Krležino protustaljinističko iskustvo bilo korisno u rekonstruiranju "socijalističke ideološke paradigme".

BELA KRLEŽA

- rođena 26.10.1896.g. u Senju
- preminula 23.4.1981.g. u Zagrebu
- pravo ime: Leposava Kangrga
- obrazovanje: Glazbena škola Hrvatskog glazbenog zavoda (klavir i solo pjevanje te mimika i recitacija)
- Učiteljska škola u Zagrebu
- prvi susret s Krležom na Otočcu 1909.g.
- vjenčanje Bele i Miroslava Krleže: 14.11.1919. g.

-
- Belina smrt ga je duboko deprimirala;
"Napušta ga volja za životom (Čengić)"
 - 1981. g. boluje od upale pluća; vezan za postelju
 - preminuo 29.7.1981.g.
 - sahranjen na Mirogoju 4.1.1982.g.
 - njegov je društveni, urednički i leksikografski rad u hrvatskoj kulturi nezaobilazan
 - upisao se u red iznimno rijetkih figura koje u svojim kulturama zauzimaju središnje mjesto
-

“

Bio sam prilično sam, ali
osamljenost još uvijek nije
dokaz da čovjek nema pravo.

– Miroslav Krleža, *Na rubu pameti*

LITERATURA:

- MUZEJ GRADA ZAGREBA, Velimir Visković
(<http://www.mgz.hr/UserFiles/file/Krleza%20kronologija%20NEW%20SCREEN.pdf>)
- LEKSIKOGRAFSKI ZAVOD MIROSLAV KRLEŽA (<https://www.lzmk.hr/>)
- HRVATSKI BIOGRAFSKI LEKSIKON, Tomislav Brlek (2013.) (<http://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=6990>)